

Duin

is een kwartaaluitgave van de Stichting Duinbehoud. Deze stichting zet zich in voor bescherming en herstel van de oorspronkelijke natuur in de duinen en voor het belang van de natuurgerichte recreant.

Jaargang 36, nr. 4, december 2013

ISSN - 0168-7948

Redactie

Bas Arens, Peter van den Berg, Annelies Boutellier, Jelle van Dijk, Antje Ehrenburg, Martin de Jonge, Arjen Kok, Frans Micklinghoff, Joost van Reisen, Julius Röntgen.

Beeldredacteur en vormgever

Joost Bouwmeester

Hoofredacteur

Arnoud van der Meulen

Eindredacteur

Frans Buissink

Vormgeving en opmaak - dtp

René van Rossum - Puffin dtp & fotografie

Druk

Veldhuis Raalte

Redactieadres

DUIN, Postbus 664
2300 AR Leiden
Tel: 071-5143719
stichting@duinbehoud.nl
www.duinbehoud.nl

Donateurschap

Beschermheer/vrouw vanaf € 100,-
Instellingen € 40,-
Particulieren € 21,-
Studenten / 65+ € 17,-
Losse abonnementen € 60,-

Betalingen

giro 40 162 98 ten name van
Stichting Duinbehoud te Leiden

© Stichting Duinbehoud

Nieuwe **donateurs** van de
Stichting Duinbehoud kunnen
zich aanmelden op het redactieadres.

Sponsors

DUIN wordt gesponsord door PWN, Dunea en Waternet. Samen willen we laten zien dat de duinen het beschermen waard zijn. Stichting Duinbehoud zal zich echter niet laten beperken in het ondernemen van acties die zij noodzakelijk acht.

Inhoud

6 Eekhoorn

Mensen houden van eekhoorns! U kunt dit roodbruine zoogdier met mooie pluimstaart ook in veel duingebieden tegenkomen, ergens hoog in een boom, rennend over de grond of vluchtend een boom in. Ontmoetingen waar een mens blij van wordt... Lees hier meer over dit geliefde zoogdier. Met prachtige foto's van Theo van den Wijngaert www.vlassen.be

10 Natuurherstel Schoorlse duinen

Drie grote branden in de Schoorlse duinen waren in 2010 voorpaginanieuws. Daarnaast nog eens ruim 90 aangestoken kleinere branden: een tijd lang was dit een terugkerende nachtmerrie voor beheerder en omwonenden. Inmiddels zijn we drie jaar verder, en beheerder Jan van Assema kan weer vooruit kijken. Herstelmaatregelen zijn ingezet. Doel: terugkeer van de blonde duinen.

16 Duinen in Estland

Geen Europees land met zoveel duinen als Nederland. Maar ook in het buitenland kunt u mooie duingebieden bezoeken, vaak verrassend ongerept! Zo heeft Estland dankzij haar bewogen geschiedenis van Sovjetoverheersing een kust die nauwelijks bebouwd is. DUIN neemt u mee naar enkele prachtige Estse duingebieden. Voortaan in DUIN vaker aandacht voor goed bereikbare mooie duingebieden in Europa.

18 Blauwe Kiekendief

De Blauwe kiekendief is een typische soort van de duinen, vroeger op meerdere plaatsen langs de gehele kust te vinden, nu alleen nog op de Wadden. Zelfs daar is de vraag: hoe lang nog? Het verhaal van een bijzondere roofvogel.

En verder...

2 Column / 4 Dwars door de duinen / 8 interview Dick van der Laan / 12 Duinen in beeld / 14 Schapen tegen vergrassing / 19 Ansicht / 20 Stuifduin / 22 Recensies

Bij de voorkant: Eekhoorn. Foto: Theo van den Wijngaert www.vlassen.be

Snotterbeziën

In de winter verliezen de meeste bomen hun bladeren. De bossen worden doorzichtig. Ons inheemse naaldbout blijft echter groen. Na de IJstijden wist de jeneverbes ons land en onze duinen op eigen houtje, zoals dat toepasselijk heet, te bereiken. Later volgden grove den, en ongeveer 5000 jaar geleden de taxus. Een andere naam voor naaldbout is conifeer, wat kegeldrager betekent. Taxus en jeneverbes hebben echter niet iets dat op een dennenappel lijkt, maar hebben (schijn)bessen. Bessenminnende vogels zullen voor de zaadverspreiding gezorgd hebben.

De jeneverbes is inmiddels vrijwel uit de duingebieden verdwenen; hier en daar staat er een enkele op een waddeneiland of in Noord-Hollands kop. Ook de grove den was vrijwel verdwenen, maar is door aanplant in de laatste dikke eeuw algemeen geworden. De taxus is evenzo veel aangeplant, vooral op landgoederen in de binnenduinen en op de Oude Duinen. Ook in Meijndel staan er vele. In de Amsterdamse Waterleidingduinen weet ik maar één exemplaar te staan, meer dood dan levend. Met 22 meter is een taxus op Huys te Warmont vermoedelijk de hoogste en wellicht ook de oudste taxus

van Nederland. Geschat wordt dat hij uit 1600 - 1700 stamt (een boom stamt).

Taxussen zijn trage groeiers, maar ziek worden ze niet snel en van onze bomen hebben ze de hoogste levensverwachting. Ze zijn zuinig op hun naalden, die acht jaar functioneren, en hebben weinig voedsel en licht nodig. In een ver verleden leverden ze buigzaam hout dat van pas kwam om handbogen te maken. Zo verdween de taxus grotendeels. De bijbehorende pijlen werden niet zelden voorzien van een aftreksel van de naalden, die bijzonder giftig zijn. Een Hollandse naam is dan ook venijnboom. Alles eraan is giftig, behalve de bes. Een beschadigde pit is wel weer giftig. De bessen zijn lekker te noemen, al zijn ze slijmerig. De taxus dankt er zijn oude bijnaam snotterbezieboom aan. En of dit niet genoeg is: hij is ook algemeen bekend onder de naam ijf.

PETER VAN DEN BERG

Foto: Joost Bouwmeester